

A Szabadság

MUNKÁSPÁRT

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

**Petőfi
200**

**„Húsvét,
Emberek ősi biztatója”**

BALSZEMMEL

THÜRMER GYULA

Mi a bal szemünkkel nézünk a világra. Így sok mindent észreveszünk, amit csak a jobb szemünkkel nem látnánk. Másként is látjuk a világot, mondjuk úgy, balszemmel. Ezután minden számunkban elmondjuk, miként is látjuk az éppen esedékes eseményeket a saját politikai értékítéletünk alapján, balszemmel.

„Húsvét, Emberek ősi biztatója”

„Óh, Tavasz, óh, Húsvét, Emberek ősi biztatója” – mondja Ady. Igen, aligha van ember, aki ne fűzzen reményeket tavaszi ünnepünkhöz. A bizakodás, a hit éltet bennünket, még akkor is, amikor a tények szomorúsággal töltenek el.

Sokan vagyunk olyanok, akik ugyan nem vagyunk vallásosak, de hívők a magunk módján igen. Hiszünk valamiben. Hiszünk abban, hogy életünk egyszer jobbra fordul, de ha a miénk nem is, legalább gyermekeinké igen. Hiszünk abban, hogy lehet jobb világot teremteni. Ez utóbbiban nem csak hiszünk, de tudjuk is, és teszünk is érte.

A Húsvét vallási ünnep, de civilizációnk részévé lett. A megváltó Jézus halála és feltámadása viszszaad az ősi művészet minden területéről. A vallási üzenet összefonódott népszokásokkal, kulturális hagyományokkal. Húsvét érzése is része annak, hogy magyarnak és európainak érezzük magunkat.

Nem vagyok vallásos, de nyitott vagyok a vallásokra. A vallásokat civilizációk teremtik, és minden civilizáció emberi, az embert gazdagítják és teszik erősebbé. Ismerni és tisztelni kell egymást, nem elutasítani, hanem átvenni és kreatívan alkalmazni egymás értékeit.

Vallom, hogy mindenkinek joga van saját igazságában hinni, saját hitét hirdetni. De senkinek sincs joga saját hitét törvénné tenni, lélektani vagy fizikai erőszakkal másokra erőltetni. Az állam segítheti a hívő embereket vallásuk gyakorlásában, támogathat egyházakat, de nem azonosulhat az egyházzal. A vallás hit és meggyőződés, az állam természeténél fogva az erőszak intézménye.

Legyünk őszinték! A hit terjesztése a történelemben sohasem volt erőszaktól mentes. De a történelmi múlt hibái és bűnei nem mentenek fel a ma felelőssége alól. Ma könyörtelen vallásháború folyik.

A mai vallásháborút a liberálisok kezdték. Nem tűrik a nézetek, a hitek egyenjogúságát, nem elégszenek meg azzal, hogy a liberalizmus hegemon legyen, teljes hatalmat, monopóliumot akarnak mindenben és mindenütt. Elutasítják a katolicizmust csakúgy, mint az iszlámot. Üldözik és irtják a szocializmus társadalmi modelljét, de nem fogadják el a konzervatív demokráciafelfogást sem.

A liberalizmus a történelem legrosszabb korszakait hozza vissza. Nem elég neki a gazdasági befolyás, nem elég a multi cégek piaci uralma, területeket is akar. Más országok, más népek területét. A nemzetek együttműködése

helyett már a nemzetek feletti uralmat, a világkormányt akarja.

A pénz gazdasági uralma már kevés nekik, a lelkeket is uralni akarják. Semmibe veszik a természet törvényeit, nőt faragnak férfiből és férfit nőből. Természetesnek nyilvánítják a természetellenest, általánossá teszik a kivételest. Szembe mennek a Bibliával, az emberiség bölcsességével, az emberrel.

A liberalizmus, az USA és szövetségesei rászánták magukat arra, amire legutóbb Hitler és szövetségesei voltak készek: katonai erővel legyőzni és megsemmisíteni mindent és mindenkit, aki útjukban áll.

Az USA háborúja Oroszország ellen civilizációs háború is. Ha tetszik egyeseknek, ha nem, ki kell mondanunk: a háborút nem Oroszország kezdte. Nem Oroszország telepített fegyvereket és katonákat Amerika határaihoz, hanem Amerika az orosz határokhoz. Nem Oroszország akarja megmondani, hogy miként éljenek az amerikaiak, hanem Amerika akarja meghatározni, hogy kit szeressenek az oroszok, miben higgyenek, hogyan érezzenek.

A háború folyik, és Amerika, a liberalizmus mindenkit döntésre akar kényszeríteni. Ha az USA-val, a NATO-val tartasz, barát vagy, ha nem, akkor ellenség.

Ma a finnek és a svédek NATO-tagságát kell támogatni. Ma fegyvert, tankot, repülőket kell küldeni az ukránoknak, holnap katonákat is. Ma az erőforrásainkat kérik, támaszpontokat, holnap egész területünket fogják hadszíntérré nyilvánítani. Ma hagyományos háborúhoz követelik egyetértésünket, holnap azt kérik: egyezzünk bele, hogy Amerika atombombát dobjon orosz városokra.

Tavaly ilyenkor, Húsvét táján a mi kis országunk gondjairól írtam, meg arról, hogy április 3-án, a választásokon megpróbáltuk egy új világ képét felvázolni.

Ma már ez kevés. Ha holnap és holnapután békés húsvétokat akarunk magunknak és családjainknak, a világot kell megváltoztatni. A változtatást magunkon kell kezdeni.

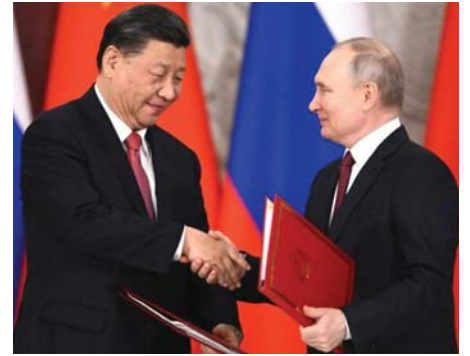
Nem maradhatunk közömbösek. Nem mondhatjuk, hogy ez a háború a nagyok bulija, imperialista hatalmak egymás elleni küzdelme, amikor a háború ellenünk is folyik. Nem mondhatjuk, hogy mindenkinek igaza van, amikor tudjuk, hogy ez nem igaz. Nem dughatjuk a fejünket a homokba, nem bújhatunk a „konstruktív tartózkodás” politikája mögé, amikor a mi nevünkben, a mi pénzünkön is folyik a háború. Nem tekinthetjük barátunknak azt, aki a vesztünket akarja.

Húsvét van. Legyen számunkra is biztató. Hosszú még az út az új világ felé, de végig megyünk rajta.

Moszkva-Peking: egy új világ formálódik

A nyugat elhallgatja, lekicsinyli Hszi kínai és Putyin orosz elnök moszkvai találkozóját. A magyar liberális ellenzék pedig versengve fanyalog, és otrombábbnál otrombább kifejezésekkel igyekszik azt a látszatot keltetni, hogy semmi se történt. Pedig történt! Hszi Csin-ping világossá tette álláspontját: békére, reális békére van szükség! A lehetőségek józan felmérésére, és bölcs döntésre! A mai helyzetben ez azt jelenti, hogy Amerikának és Oroszországnak is

fel kell ismernie, hogy nem képes a másikat legyőzni. A kínai béketerv jó kiindulási alap – tette hozzá Putyin. De több is történt. Moszkvában a háború utáni új világrend elveit vázolták fel. Béke, fejlődés, méltányosság, igazságosság, demokrácia és szabadság. De ehhez el kell fogadni, hogy mindannyian függetlenek vagyunk, a saját utunkat járjuk, nem akarunk diktálni másoknak, a világot nem egymás kárára, hanem egymás javára akarjuk formálni.

Semmi kétség: történelmet írtak, egy új világ formálódik.

EU: a józan ész elveszett, önpusztító politika

Az EU közös beszerzésen keresztül egy év alatt egymillió löszert fog biztosítani az ukrán védelmi erőknek. Így döntöttek az EU-tagállamok. Az uniós csúcson a tagállamok megerősítették eltökéltségüket abban, fellépnek az Ukrajnában elkövetett bűncselekmények büntetlensége ellen, és támogatják a nemzetközi bíróságok munkáját ezen a területen.

Viszlát lengyel függetlenség!

Jerzy Rzasowski alezredes, az amerikai hadsereg tábori lelkésze is megáldotta az amerikai hadsereg első állandó helyőrséget Lengyelországban. Nincs féltreértés: az amerikaiak most már örök időkre berendezkednek a lengyeleknél. Gratulálunk a büszke lengyel népnek! Most már 10 ezer amerikai katona van a lengyeleknél, és jön a többi! Viszlát lengyel függetlenség!

Ez az út és csak ez az út vezet a békéhez

Az Unsere Zeit, a német kommunisták lapja határozottan úgy véli, hogy az orosz-kínai tárgyalások a békét szolgálják. Ez az út és csak ez az út vezet a békéhez.

Párizs: osztályharc a javából

A franciák komoly osztályharcba kezdtek. Jelentéktelennek tűnik, hogy két évvel növelik a nyugdíjkorhatárt. De nem az! Ez a francia dolgozók kemény harccal kiküzdött vívmányának megsemmisítése, a dolgozók durva korlátozása. Ráadásul az elnöki rendelettel bevezetett szabályozás antidemokratikus, diktatórikus.

Értelmetlen vallásháború

A Fővárosi Kormányhivatal törvényességi felhívásban szólította fel a Fővárosi Önkormányzatot, hogy tavalyi határozatát, amellyel hozzájárult a XIII. kerületi önkormányzat kezdeményezésére egy sétány Horn Gyuláról történő elnevezéséhez, változtassa meg. Az MSZP felkapta a vizet, s tiltakozik. Az ilyen háborúk értelmetlenek, meg kellene előzni őket. A közelmúlt politikai személyiségeiről nem helyes köztereket elnevezni. Túl kevés idő telt még el, és az értékelés változhat. Idő kell ahhoz is, hogy közmegegyezés jöjjön létre. Nem kell se Horn-sétány, de Mádl té, de Antall utca sem!

Spóroljunk a melóson!

Csúnya világ várhat a magyar dolgozókra 2023-ban – olvashatjuk a <https://www.penzcentrum.hu> anyagában. A vállalkozások úgy nyilatkoztak, hogy a megnövekedett energiaköltségeket azzal ellensúlyozzák, hogy kevesebbet költenek a dolgozókra. Világos: spóroljunk a melóson, a dolgozón, azok nem beszélnek vissza! Legálábbis egyelőre nem.

Tiltsák ki az ukrán gabonát!

Az olcsó ukrán gabona tönkreteszi a magyar piacot – sopánkodott Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter. Nem a gabona teszi tönkre, hanem az EU hülye döntése, amit Magyarország is bevállalt. Nem kellett volna lelkesedni, most pedig egyszerűen ki kellene tiltani. Sopánkodás helyett cselekedjen a kormány!

DK: ha már háború, akkor legyen világháború!

A DK parlamenti határozatot akar arról, hogy a hágai bíróság minden döntése automatikusan érvényes legyen Magyarországon, és így tartóztassák le Putyin orosz elnököt, ha Magyarországra jön. Erről beszélt Dobrev Klára és Vadai Ágnes Londonban. A hágai bíróság döntése a háborút szolgálja, Vadai és a DK a világháborúba akarja taszítani Magyarországot. (Fotó: Facebook)

86 óra dugóban

Tavaly több mint fél hetet, összesen 86 órát vesztegelt a forgalmi dugóban egy átlagos autós a magyar fővárosban – írja <https://www.penzcentrum.hu/>. Sok oka van. A Karácsony Gergely által kierőszakolt bicikli sávok, a főváros által elhanyagolt utak ocsmány állapota, a szervezés hiánya.

Megemlékeztünk a Tanácsköztársaságról

Az 1919-es Tanácsköztársaság megteremtése a magyar munkásmozgalom legkiemelkedőbb eseményei közé tartozik. Az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalom után Magyarországon is győzött a szocialista forradalom, és megszületett a világ második munkás-paraszt állama. A Munkáspárt szervezetei minden évben megemlékeznek az évfordulóról. Így volt ez az idén is.

BUDAPEST: TANÁCSKÖZTÁRSASÁG EMLÉKMŰ

SZOLNOK: A SZOLNOKI MUNKÁS MÉG LÉTEZŐ EMLÉKTÁBLÁJÁNÁL

TÜRKEVE: PRESZOL MIHÁLY VÖRÖSKATONA SÍRJÁNÁL

PAKS: AZ ELBONTOTT EMLÉKTÁBLA HELYÉN

A háború ellen, a békéért Mire tanít 1945 áprilisa?

2023 MÁRCIUSA: A BÉKÉÉRT TŰNTETÜNK

Hetvennyolc esztendeje, 1945. április 4-én az utolsó német katona is elhagyta Magyarországot. Megszűnt az ország német megszállása, Magyarország felszabadult.

Felszabadultunk! Nem kellett tovább rettegni a bombázásoktól. A fővárosiak feljöhettek a pincékből. A falvak népének nem kellett menekülniük a front elől.

Megszűnt a félelem. A fronton nem halt meg több magyar katona. Nem kellett bujkálniuk azoknak sem, akik nem akartak katonaként elpusztulni. A fiatalokat nem vitték többé leventének. Véget ért a nyilas rémuralom.

Felszabadult a magyarországi zsidóság is. A gettó kapui kinyíltak. Többé nem indultak halálvonatok Auschwitzba, Dachaubá. A túlélők örülhettek az életnek. Akkor ők tudták, hogy életüket döntően nem külföldi diplomatáknak és néhány tisztességes magyar embernek köszönhetik, hanem a szovjet katonáknak. Tudták, hogy egy új világ születik, amely nem tűri a fajok megkülönböztetését és üldözi az antiszemitizmust. A magyarországi zsidók közül sokan vállaltak szerepet az új, népi Magyarország megteremtésében.

Örült az ország, a nép, hogy vége a háborúnak. Vége a háborúnak, amelyet nem akart, nem szeretett. A második világháborúba a magyar uralkodó osztály vitte az országot, a hatal-

mas földbirtokok tulajdonosai, a grófok és bárók, a gyáarak, a bankok urai, a felső katonai és állami vezetés tagjai. Ők voltak a háború haszonélvezői. A háború nekik hozott anyagi hasznot. A „hárommillió koldus országában” a háborútól remélték hatalmuk védelmét a hárommillió koldussal szemben. A néppel pedig elhitették, hogy Hitler igazságot tesz, eltörli Trianont, és Magyarország újra nagy lesz.

Az áldozatokat az emberek, a nép hozták. A nép fiai estek el a fronton. A néptől rekviráltak a hátszágban, a nép fizette a hadikölcsönöket. A nép nélkülözött, a nép éhezett, a nép szenvedett. A nép számára 1945 áprilisa a békét, a szabadságot hozta.

A második világháborúban Magyarország a rossz oldalon állt, Hitler és Mussolini, a fasiszmus oldalán. Ne engedjünk a történelemhamisítóknak! Nem a Szovjetunió támadta meg Németországot, hanem Németország a Szovjetuniót. Nem a Szovjetunió üzent hadat Magyarországnak, hanem a magyar kormány a szovjetnek.

A magyar katona dicstelen rablőháború részesévé vált. Nem feledjük el a magyar katonát. Tiszteljük egyéni helytállását és hősiességét. Emléküket őrizzük. De szégyelljük mindazt, amit a magyar hadsereg megszállóként a Szovjetunió, Jugoszlávia békés lakossága ellen elkövetett.

Magyarország a második világháború vesztese volt. A vesztes háborút nem lehet utólag propaganda-trükkökkel nyertessé tenni. A magyar uralkodó osztály, a Horthy-rendszer értelmetlenül vitte háborúba az országot, és nem tudott értelmesen kijönni belőle, ahogyan ezt megtették a finnek vagy a románok. A magyar vezetőknek nem volt bátorságuk nemet mondani a fasiszta Németország követeléseire. Nem volt erejük, nem volt merszük ellenállást szervezni, amikor német szövetségeseik megszállták hazánkat. Némán szemlélték, hogy a németek pusztulásra ítélték Magyarországot azért, hogy megvédjék „birodalmukat”.

Tetszik, vagy nem tetszik, de tény, hogy a Szovjetunió szabadította fel Magyarországot. A magyar nép felszabadulását a németek, a fasiszták alól nem az Egyesült Államok, nem Nagy Britannia és nem mások hozták el, hanem a szovjet nép fiai. A történelemhamisítás az ő emléküket sérti. Hajtsunk fejet tisztelettel az elesett szovjet katonák emléke előtt! 140 ezren voltak. Óvjuk sírjaikat, őrizzük meg emlékműveiket! Ezzel tartozunk nekik. De meg kell tennünk önmagunk miatt is, ha emberként, civilizált lényként akarunk élni.

A mai hatalom uralni akarja a múltat, az emlékezetet. Ne engedjük! Kegyeletsértő és hazug az, aki a múlt hősei között a mai politikai tetszik-nem tetszik alapon válogat. A felszabadulás napján emlékezünk honfitársainkra is, akik egykor nem csak magasztos szavakat mondtak a szabadságról, hanem tettek is érte.

Bajcsy-Zsilinszky Endre, Kiss János, Szakasits Árpád, Tildy Zoltán éppúgy szívünkben él, mint Szent-Györgyi Albert, Várnai Zseni, Stollár Béla, Kóródy Béla, Szekfű Gyula, Darvas József, Szenes Hanna. Emlékezünk Koszorús Ferencre, Széchényi Györgyre, Bethlen Istvánra, Apor Vilmosra.

A kommunisták elvitathatatlan részesei voltak a fasiszmus elleni küzdelemnek. A magyar nép hősei Ságvári Endre, Rózsa Ferenc, Pesti Barnabás, Braun Éva, Koltói Anna, Pataky István, Kádár János, Apró Antal, Padányi Mihály, Nógrádi Sándor, Uszta Gyula, Radó Sándor és sokan mások. Nevüket el lehet venni iskoláktól, utcáktól, intézményektől, de ők bennünk élnek tovább.

Mi elutasítjuk a fasizmus minden formáját. Ne engedjük, hogy a történelmi emlékezet megszűnjön! Adjuk tovább az emlékezés kötelességét utódainknak, az új nemzedékeknek!

A felszabadulás nyomán új Magyarország született. Megfordult a világ. A munkás, a paraszt, a dolgozók lettek az ország új gazdái. A földesuraktól elvették a földet, a tőkésektől a gyárakat, a bankokat. A polgári lakásokba és villákba beköltöztek a külvárosok hajléktalanjai. A tegnapi elnyomottjai, kisemmizettjei előtt megnyíltak az iskolák.

A mai hatalom gyűlöli mindent, ami veszélyt jelenthet a hatalmára nézve. A múlt eseményeiben, az 1948 utáni szocialista építés évtizedeiben fenyegetést lát. Tudja, hogy annak értékeivel nem tud versenyezni.

A szocializmus nemzeti értékeket teremtett. Nemzeti ipar született, neves gyárak, világszerte ismert üzemek. A nemzeti mezőgazdaság százazreknek adott munkát, és kenyeret, ennivalót az egész országnak. Tegyük hozzá: jó kenyeret, minőségi ennivalót!

A kapitalizmus az elmúlt negyedszázadban értelmetlenül szétverte nemzedékek munkáját. Külföldi nagyvállalatok vannak a nemzeti ipar helyén. A mezőgazdasággal együtt a magyar falut is tönkretették. A külföldtől függünk, azért dolgozunk, hogy ők még gazdagabbak legyenek.

A szocializmus a többségnek adott jobb, emberibb életet. A kapitalizmus jobb életet csak a kisebbségnek, a gazdagoknak ad, a többségnek legfeljebb a jobb élet illúzióját.

A történelem rendszerek versenye. Melyik rendszer teszi hatékonyabbá a termelőerők fejlődését, melyik teszi jobbá az emberek életét? Nem egyesekét, a többségét! Melyik rendszer képes megőrizni a múltat, építkezni elődeink tetteire, kemény gerincet adni minden magyarnak? A mi válaszuk egyértelmű: az új közösségi társadalom.

A felszabadulás, a szocializmus négy évtizede egy évszázados álmot öntött testbe, a dolgozó, a kizsákmányolt, az elnyomott nép álmát arról, hogy egyszer a maga ura lesz, mindennap jól lakhat, nem kell félnie a holnaptól, a gyermeke ember lesz, nem szolgál. Az álmot mi éltetjük tovább, s tőlünk is függ, hogy mikor lesz ismét valóság.

***

Minden évben emlékezünk a felszabadulásra, de minden év más és más. 1945 áprilisában örültünk, hogy vége a háborúnak, és sohasem gondoltuk, hogy újra megélhetjük a háborút Európában.

1944 MÁRCIUSA: NÉMET MEGSZÁLLÁS

1945 TAVASZÁN (FORTEPAN / KÁDÁR ANNA)

Nem gondoltuk 1955-ben sem, bár akkor már szemben állt egymással a szocialista országok védelmi szervezete, a Varsói Szerződés és a tőkés nyugat blokkja, a NATO. Bízunk a szocializmus, a Szovjetunió erejében.

Nem gondoltuk 1965-ben sem. A kubai válság idején egy hajszál választotta el a világot a globális háborútól, de a Szovjetunió és az Egyesült Államok vezetői megértették, hogy egyik sem tudja a másikat legyőzni, egy atomháború pedig az emberiség pusztulásához vezethet.

1975-ben ünnepeltük a vietnami háború befejezését, hittünk az enyhülésben, a helsinki folyamatban. Sajnos kiderült, hogy a tőkésországok nem gondolták komolyan a békét, csak új módszereket kerestek a szocialista világ megdöntésére.

1985-ben már tudtuk, hogy az USA végső leszámolásra szánta el magát, és a gorbacsovi vezetés pedig kész feladni a béke addigi biztosítékát, az erőegyensúlyt, sőt odadobni sok nemzedék munkáját, a szocializmust és ezzel kockáztatni a világ békéjét.

1995-ben még mindig azt hittük, hogy nem lesz háború, bár már benne voltunk a NATO Békepartnerségben, és a Somogy megyei Taszárt megszállta az amerikai hadsereg. Nem üzentünk hadat Jugoszláviának, de már benne voltunk a háborúban.

2000-ben már egy éve a NATO teljes jogú tagjai voltunk. 1999-ben alighogy beléptünk a NATO-ba, máris megindult a NATO totális háborúja Jugoszlávia ellen. S mi, mint egykor Hitler oldalán, most is részt vállaltunk Jugoszlávia leigázásában.

Nem folytatjuk! Ami az azóta eltelt évtizedekben történt, elvezetett a mai a világháborús helyzethez.

Az USA, a NATO, az EU háborúja egyszerre irányul Oroszország és a szocialista Kína ellen. Amerikai világhuralmat akarnak, és ezért hajlandók az emberek, a népek, a mi életünket kockáztatni.

A történelem figyelmeztet. Ha 1939-ben Magyarország nem csatlakozik az Antikomintern Paktumhoz, ha 1941-ben elfogadjuk a Szovjetunió ajánlatát és nem csatlakozunk a németek agressziójához, ha 1944 őszén kiugrunk a háborúból, talán elkerülhettük volna a második világháború pusztításait. Talán nem bűnhődtünk volna az elvesztett háborúért, talán nem következett volna be egy második Trianon, a párizsi béke.

Ha 1991-ben, a Varsói Szerződés megszüntetése után Magyarország nem rohant volna azonnal a NATO felé, ha kinyilvánította volna Magyarország semlegességét, ha 1999-ben nem lépünk be a NATO-ba, ha nem veszünk részt a NATO háborúiban, ha 2019-ben nem írjuk alá a magyar-amerikai védelmi megállapodást, ma talán kevésbé kellene rettegnünk attól, hogy belépünk vagy belesodródunk egy új világháborúba.

Most még van lehetőség, nem sok, de van. De ehhez bátran nemet kell mondani a NATO háborús terveire, fellépni az EU háborús hözöngése ellen, megtiltani külföldi csapatok magyarországi állomásoztatását. Ehhez a kormányzat bölcsessége és bátorsága kell. Kérdés, hogy meg lesz-e.

1944-ben a háborút ellenző körök megpróbálták nyomást gyakorolni a kormányra. Sikertelenül! Megpróbálták közös erővé formálni a háborút ellenzőket! Kevéske sikerrel!

1945 áprilisában azt mondtuk: soha többé háborút! Összefogtunk mindazokkal, akik nem akartak háborút. Ma is ez a feladat! Ha nem sikerül összefogni, ha nem sikerül a tőkés kormányokat jobb belátásra bírni, hamarosan nem lesz mit ünnepelni, mindent elveszítünk.

Szabadság-szobor – tegnap, ma, holnap

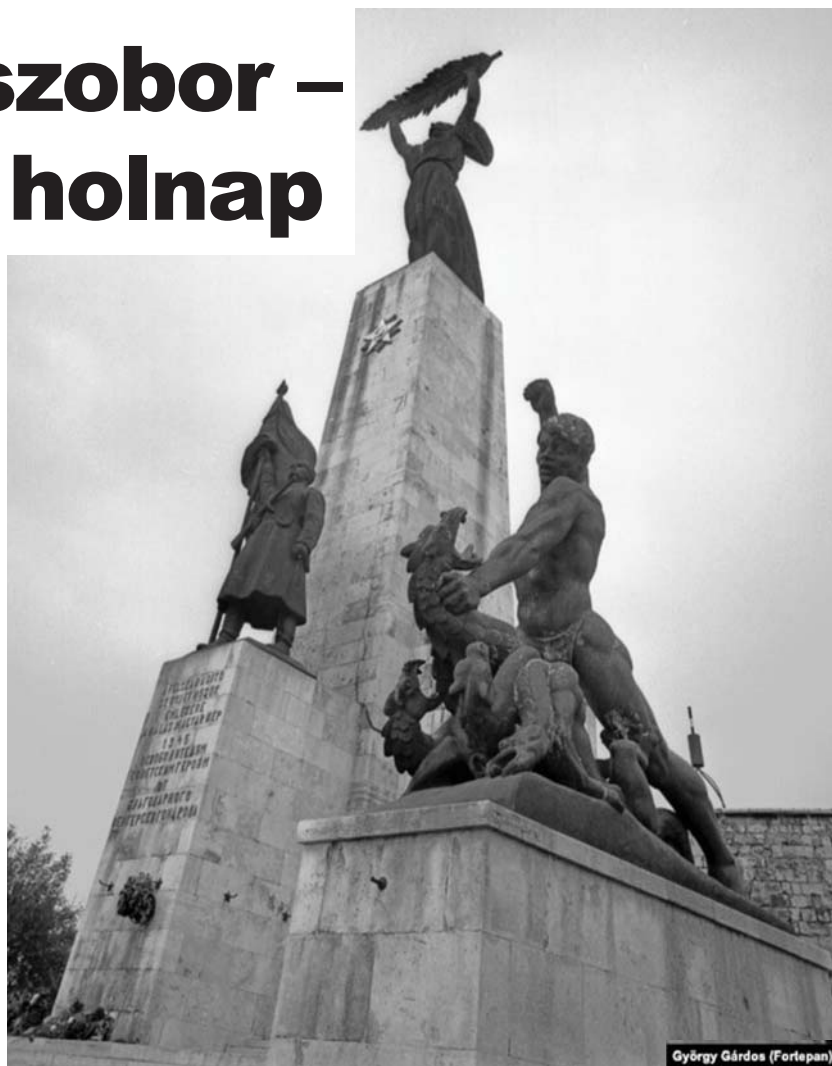
„Országunk teljes felszabadulásának második évfordulóján készült el a nemzet akaratából ez a monumentális emlékmű, amely a mi és az utánunk következő nemzedékeknek hirdetni fogja népünk és nemzetünk el nem múló hálóját a hatalmas Szovjetunió és annak dicsőséges hadserege iránt felszabadításunk történelmi tényéért” – mondta Tildy Zoltán köztársasági elnök (1889-1961) a Gellérthegyen, 1947 áprilisában. Nagy Ferenc (1903-1979) miniszterelnök még azt is hozzátette, hogy „ez az emlékmű a Vörös Hadsereg iránti hálánkon kívül a népünk iránti kötelességünk jelképe és örök figyelmeztető is, hogy a múlt elnyomó hatalma soha többé vissza ne térhessen.”

A szobor avatásán jelen volt az akkori Magyarország teljes vezető garnitúrája. Tildy és Nagy mellett részt vett Kővágó József polgármester, a pártok képviselői, köztük Rákosi Mátyás, Rajk László és sokan mások.

Jelen volt Vlagyimir Petrovics Szviridov (1897-1963) altábornagy, aki 1945-47 között, a békekötésig a Szövetséges Ellenőrző Bizottság első alelnöke volt. 1949-53 között ő volt az Ausztriában és Magyarországon állomásozó szovjet Középső Hadseregcsoport parancsnoka. A filmhíradó tudósítása szerint „Szviridov altábornagy erőt és sok sikert kíván a magyar népnek, fiatal demokráciájának kiépítéséhez és a reakció végleges leküzdéséhez. Legyen ez az emlékmű örökéletű jelképe a magyar nép és a Szovjetunió népei között fennálló barátságnak.”

A Szabadság-szobor alkotója a kor ismert szobrásza, Kisfaludi Strobl Zsigmond (1884-1975). Ő alkotta ezernyi más mű mellett a Kossuth-szobrot, amelyet az Orbán-kormány eltávolított a parlament elől.

A szobor fő alakját, a pálmaágot tartó lányt a művész Thuránszky Tihamérné Gaál Erzsébetről (1917-1989) mintázta. Egyszerű, becsületes gazdálkodó emberek gyermekeként született az Őrségben lévő kis faluban, Viszákban. 10 éves korában egy bécsi apácázárdába adták be, a franciakisasszonyoknál nevelkedett. Később röntgenasszisztensi diplomát szerzett. 1945-ben úgy döntött, hogy az egyházi pályát feladja. Hazajött Magyarországra, ahol a véletlen összehozta a szobrásszal. „Már húsz méterről felismertem a nyers márványban a szobromat. Senkiben nem éreztem úgy a tiszta lán-

golást, mint ebben a vidéki lányban” – nyilatkozta utóbb a művész.

A sors nem volt kegyes hozzá. Az egészségügyben dolgozott. A felszabadulási évfordulókra meghívták, de nem lett ünnepezt hős. Sopronban az Új Szent Mihály temetőben temették el. Sírkövén ez áll: „Itt nyugszik a Szabadság-szobor modellje.”

A Szabadság-szobor másik fő alakja a lobogót tartó szovjet katona volt. Nevére csak a felszabadulás 20. évfordulója kapcsán derült fény. Ő volt Vaszili Mihajlovics Golovcov gárda-sorkatona, aki leszerelése után egy pamutkombinátban dolgozott. 1965-ben eljött Budapestre. A Magyar Népköztársaság Zászlórendjét kapta meg marsallok és tábornokok társaságában.

A szoboregyüttest Gusmano Vignali (1867-1953) olasz származású öntőmester, illetve Krausz Ferenc (1924-1976) angyalföldi műhelyében öntötték. Kisfaludi Strobl Zsigmond 1946 augusztusában hívta megbeszélésre a mestereket. A műnek 1947. április 4-re kész kellett lennie. A Génusz és a Sárkányölő Krauszék öntődjében, a Katona és a Fáklyavívó pedig Vignálinál készült.

A pálmaágot tartó Génusz, azaz a női figura, 13,5 méteres alakja ötvennyolc darabból készült. A szoborhoz kétszáz-

Antal Kotnyek (Fortepan)

**KISFALUDI STROBL ZSIGMOND
ÉS THURÁNSZKY TIHAMÉRNÉ GAÁL ERZSÉBET 1965-BEN**

negyven mázsa bronzot használtak fel, csak a pálmához tizenhatot. A két kis angyalföldi öntődét később államosították, és egy céggé olvasztották össze, de a tulajdonosaik maradhattak vezető állásokban, mert a szakértelmüket nem nagyon tudták volna pótolni.

A Szabadság-szobor Budapest jelképe lett. Többször is megpróbálták eltüntetni, de teljesen nem sikerült. 1956-ban a szovjet katona alakját megromgálták, újra kellett önteni. A rendszerváltás után Demszky Gábor, az SZDSZ politikusja lett Budapest főpolgármestere, aki engedte és támogatta a Szabadság-szobor elleni hadjáratot. 1992-ben eltávolították a katonaszobrot. Levették a vörös csillagot, eltávolították a fasizmus elleni küzdelmet jelképező mellékalakokat. Majd példátlan kegyeltséggel levakarták az emlékműről a Budapest felszabadításáért elesett szovjet katonák neveit.

1992 nyarán a budapestiek megdöbbenve láthatták, hogy a Szabadság-szobrot óriási lepellel takarták le, ami a sötétben egy szellemet idézett. Ez volt a „Szabadság Lelkének Szobra”, amit egy bizonyos Szentjóby Tamás talált ki. Szentjóby a magyar liberálisok baráti köréhez tartozott. A felháborodás az emberek politikai nézeteitől függetlenül igen nagy volt. A Szabadság-szobor a liberálisok mesterkedései ellenére megmenekült.

Jelenleg nagyszabású munkálatok keretében megújítják a Citadellát és környékét. A zöldfelület a másfélszeresére, 20000

négyszetméterre nő, az erődfalon belül pedig egy új, több mint 6000 négyszetméteres közpark lesz.

A látogatókat tó, kávézó és egy 35 méter magas magyar zászló is várja majd. Több helyen új átjárók nyílnak, így az erőd nyitottabb, szabadabb és természetközelibb lesz, és számos új kilátóteraszt is kialakítanak, ahonnan élvezni lehet majd az egyedülálló panorámát. Az ágyútoronyban a Magyarország szabadságküzdelmeit bemutató látványos kiállítás készül. A hosszú évek óta elzárt és mára lepusztult erőd most megkezdett megújítása 2023-ig tart.

Az eredeti Szabadság szobor visszaállításáról nincs szó. Nem tesz vissza az emlékmű hátoldalán lévő neveket sem, azok nevét, akik Budapest felszabadításáért estek el. Annak ellenére sem, hogy Bécsben és Berlinben is megőrizték a szovjet emlékműveket eredeti formájukban.

***

Eljön az idő, amikor a szobor ismét eredeti állapotában emlékeztethet a magyar történelem kiemelkedő eseményére, a fasizmus alóli felszabadulásra és a hazánk szabadságáért elesett szovjet katonákra.

**VASZILIJ MIHAJLOVICS GOLOVCOV
GÁRDA-SORKATONA 1965-BEN**

Erős, egységes párttal a békéért

Rómában tartotta IV. kongresszusát az olasz Kommunista Párt (Partito Comunista). A mintegy hatvan küldött elfogadta a párt akciótervét. Erős, egységes, cselekvő pártként kívánják a társadalmi befolyásukat növelni. Fel lépnek a háború ellen, támogatják Kína békejavaslatait.

A párt 2009-ben alakult, a marxizmust tekinti ideológiájának. Aktív nemzetközi téren, szorgalmazzák a nemzetközi együttműködés korszerűsítését.

A kongresszust köszöntötte a Kínai Kommunista Párt, a Kubai KP, a Koreai Munkapárt. Jelen voltak a brit, a portugál, a spanyol, a dél-koreai párt képviselői. Sokan mások levélben fejezték ki jókívánásaikat.

A Munkáspárt elnöke olasz nyelven mondott beszédet, aláhúзва, hogy közös az ellenfelünk és közös a jövőbeni célunk is. Thürmer Gyula megbeszélést folytatott Alberto Lombardo főtítkárral és Marco Rizzo tiszteletbeli elnökkel.

Itt az új Thürmer-könyv

Politikai „vásárfia” a 29. kongresszusról

THÜRMER GYULA

A 29. KONGRESSZUSRA, ÁPRILIS 15-RE IDŐZÍTETTE A KIADÓ THÜRMER GYULA ÚJ KÖNYVÉNEK MEGJELENÉSÉT. AZ ÚJ KÖTET HÁROM ÉV BALSZEMMEL ÍRÁSAIT FOGLALJA ÖSSZE. JÓ ÚJRAÉLNI AZ ELMÚLT IDŐSZAK ESEMÉNYEIT, DE ENNÉL SOKKAL TÖBBET KAPUNK: IRÁNYTÚT AZ ELIGAZODÁSHOZ A MAI ELLENTMONDÁSOKKAL TELI VILÁGBAN. A KÖTETHEZ ELSŐKÉNT A KONGRESSZUS KÜLDÖTTJEI ÉS VENDÉGEI JUTHATNAK HOZZÁ.

BALSZEMMEL
2020 - 2021 - 2022